

Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Oktay ÇOBAN [Sorumlu Yazar]

Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, oktay.coban@bozok.edu.tr

Muhammet Furkan MART

Millî Eğitim Bakanlığı, mfmmcg@gmail.com

Yıldızhan KABAĞÇI

Millî Eğitim Bakanlığı, bozokk038@gmail.com

Onur KÖSEOĞLU

Millî Eğitim Bakanlığı, onurkoseoglu44@gmail.com

Makale Geliş Tarihi: 18.11.2022

Makale Kabul Tarihi: 15.12.2022

Makale Yayın Tarihi: 30.12.2022

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyunlara yönelik tutumlarının incelenmesidir. **Materyal & Metot:** Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyunlara yönelik tutumlarını incelemek amaçlı yapılan bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinden, örnekleme ise e-posta yöntemiyle gönüllülere ulaştırılan online ankete katılım gösteren 252 Beden Eğitimi öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “eğitsel oyuna yönelik tutum ölçeği (EOYTÖ)” ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Mevcut çalışma kapsamında öğretmenlerden elde edilen verileri test etmek amacıyla SPSS 26.0 programı kullanılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde normallik testleri gerçekleştirilerek, öğrenim türü, okul türü, cinsiyet, spor geçmişi değişkenlerini incelemek için Mann Whitney U Testi, kıdem yaş durumu, çalışma durumu ve yaş değişkenlerini incelemek için Kruskal Wallis-h Testi uygulanmıştır. Testlerde anlamlılık derecesi 0,05 olarak dikkate alınmıştır. **Sonuç:** Bulgular ışığında yaptığımız çalışmanın sonucu olarak Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin öğrenim türü değişkeni ile olumlu tutum alt boyutunda, ortaokul öğretmenleri lehine etkili olduğu bulunmuştur. Yaş değişkeninin eğitsel oyunlara yönelik tutumlarda, olumlu tutum etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul türü, cinsiyet, spor geçmişi, kıdem yaş durumu, çalışma durumu değişkenleri ile olumlu tutum, olumsuz tutum ve genel tutum alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Eğitsel Oyun, Tutum.

Examination of Physical Education And Sports Teachers' Attitudes To Educational Games

ABSTRACT

Purpose: The aim of the research is to examine the attitudes of Physical Education and Sports teachers towards educational games. **Material & Method:** The survey model, which is one of the quantitative research methods, was used in this study that was conducted to examine the attitudes of Physical Education and Sports teachers toward educational games. The universe of the research consists of physical education and sports teachers working within the Ministry of National Education, and the sample consists of 252 physical education and sports teachers who voluntarily participated in the online survey sent via e-mail. In the research, the "attitude scale towards educational game (ASTEĞ)" and personal information form were used as data collection tools. Within the scope of the current study, SPSS 26.0 program was used to test the data obtained from the teachers. By performing normality tests on the data obtained, Mann Whitney U Test was applied to examine the variables of education type, school type, gender, sports history, and Kruskal Wallis-h Test was applied to examine the variables of seniority, age status, employment status and age. The significance level was taken into account as 0.05 in the tests. **Result:** As a result of our study in the light of the findings, it was found that physical education and sports teachers' learning type variable and positive attitude sub-dimension were effective in favor of secondary school teachers. It has been concluded that the age variable has a positive effect on attitudes toward educational games. No statistically significant difference was found in the variables of school type, gender, sports history, seniority age, employment status, and the sub-dimensions of positive attitude, negative attitude, and general attitudes.

Keywords: Physical Education, Educational Game, Attitude

GİRİŞ

Genel eğitimin en önemli unsuru olan beden eğitimi kişinin kendine özgüllüklerinin tümünün eğitimidir. Bir başka söyleyişle gelişim sürecinde bireysel, toplumsal yönden sağlıklı, mutlu ve dengeli bir şekilde milli kültür benliği oluşturmak, hayata adaptasyon sağlamış bireyler yetiştirmek için bir araçtır (Dalaman, 2010).

Sağlıklı insan gücü devletlerin toplumsal, ekonomik ve kültürel yönden kalkınması için vazgeçilmez bir unsurdur. Böyle bir toplum için ülkeler eğitimin bütünlüğünü göz önünde bulundurarak beden eğitimi ve sporu tüm eğitim kademelerini dahil ederek gerçekleştireceklerdir. Eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor çalışmalarıyla bilişsel, duyuşsal ve fiziksel gelişimleri sağlanarak her yönden nitelikli bir toplum oluşturmak çağdaş eğitimin getirisidir. Özellikle ilkökul çağlarındaki öğrencilerin okul için de ve dışında katılabilecekleri sportif etkinlikler düzenleyerek onların enerjilerini ve streslerini sağlıklı bir şekilde atarak sosyalleşmelerini sağlamak, okul ve toplum kurallarını benimsemesine yardımcı olmak kötü alışkanlıklardan uzak tutmak amaçlanır (Akgün ve İnan, 2010).

Piaget zekanın bütün aksiyonlarının birbirine zıt olan asimilasyon ve akomodasyon arasındaki denge tarafından belirlendiğini söylemektedir. Bedenin ve zihnin aktif olarak kullanıldığı oyunlarda zekanın bütün tepkimelerinin asimilasyonun akomodasyona olan üstünlüğü ile belirlenmektedir. Bireyler olayları ve nesnelere zihinsel şemalarına işlemektedirler. Vygotsky oyunun süreklilik gösteren sosyal bir aktivite olduğunu söylemiştir. Oyunun tek başına oynansa dahi oyun içeriği toplumsal ve kültürel yapıyı yansıttığını düşünür. Vygotsky oyunun zihinsel gelişimini yansıtmamasından çok zihinsel gelişimi etkileyip katkı sağladığını düşünmektedir (Çankaya ve Karamete, 2008). Piaget ve Vygotsky'nin ortak görüşü eğitimde oyunların kullanılmasının önemli olduğudur. Eğitimde kullanılan oyunlar eğitsel oyun olarak adlandırılmaktadır. Eğitsel oyunlar öğrencilerin karar ve pratik düşünme yeteneklerini geliştirmektedir (Yiğit, 2007).

Eğitsel oyunlar içerik ve uygulayış şekli bakımından önemlidir. Oyun amaç değil araç olarak görülmelidir. Dolayısıyla öğretmenler eğitsel oyun hazırlarken ve oyun oynatırken dikkatli ve oyun hakimiyeti sağlamalıdır. Oyunlar tüm öğrencilere hitap edecek sadelikte, ilgi çekici ve rekabet ortamı yaratarak tüm öğrencileri dahil edebilecek şekilde düzenlenmelidir. Öğretmenler oyun hakimiyeti sağlamalı ve öğrencilere eşlik etmelidir (Demirel, 2009).

Eğitsel oyunların seçiminde, planlanmasında, öğrencilerin aktif katılmasında ve oyun yönetiminde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin rolü önem arz etmektedir (Demirel, s.118 (2009); Gürsoy ve aslan 2011). Öğretmenlerin derslerde eğitsel oyun konusunda verimli olabilmesi için bilgi, beceri ve tutum konularında donanımlı olmalıdır (Kılıç, 2007, s. 137). Thurstone (1931) tutumu ‘‘ kişinin bir psikolojik nesneyle ilgili olumlu duyguları ve olumsuz duygularının derecesi’’ şeklinde açıklamıştır (Erkuş, 2003, s.152). Tutumun farklı açıklamaları olsa da uyarıcılara olumlu ya da olumsuz tepki verme eğilimini ifade ettiği yadsınamaz bir gerçektir (Beyer vd. 2015).

Literatürlerimizi incelediğimizde eğitsel oyuna yönelik tutumların belirlenmesiyle ilgili ölçeklere fazla rastlanmamaktadır (Varışoğlu vd. 2013). Bozkurt Polat, vd. (2021) yapmış oldukları lisans düzeyinde eğitsel oyunlara yönelik bilgi birikimini arttırmak üzere eğitim alan temel eğitim öğretmen adaylarının tutumunu incelemek amacıyla yapmış oldukları çalışma önem arz etmektedir.

Öğrencilerin tabii gereksinimlerinden olan hareket ve oyun oynama ihtiyacı ilk okullarda beden eğitimi ve spor derslerinin önemlerini daha da arttırmaktadır (Tortop, Ocak 2010). Beden eğitimi ve spor dersi öğrencilerin yalnızca fiziksel özelliklerine katkı sağlamakla kalmayıp bilişsel ve duyuşsal özelliklerini de geliştirdiği için diğer derslerle mukayese edildiğinde üzerinde daha fazla durulması gereken derslerden biri olduğu görülmektedir(Şahin, 2001). Öğrencilerde özellikle ilkökul düzeyinde beden eğitimi ve spor dersleri sayesinde spor yapma alışkanlığı yapılmadığı takdirde ilerleyen yıllarda rekreasyon ve sağlıkla ilgili etkinliklere katılımında sorun yaşamaları kaçınılmaz olacaktır(Memiş ve Yıldırım, 2006). Bu çalışmanın amacı Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyun tutumlarını ortaya koymaktır.

MATERYAL & METOT

Araştırmanın Modeli

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyunlara yönelik tutumlarını incelemek amaçlı yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli; geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2012).

Araştırma Grubu

Araştırmanın evreni; Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise e-posta yöntemiyle gönüllülere

ulaştırılan online ankete katılım gösteren 252 Beden Eğitimi ve Spor öğretmeninden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Kullanılan Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak “eğitsel oyuna yönelik tutum ölçeği (EOYTÖ)” ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu, araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve katılımcılar hakkında çeşitli sorular içermektedir. Altuner Çoban ve ark. (2019) tarafından geliştirilen “eğitsel oyuna yönelik tutum ölçeği” 2 alt boyuttan ve 20 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlar; 14 madde olumlu tutum (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14). 6 madde olumsuz tutum (15,16,17,18,19,20). Ölçek tek boyutlu olup, 5’li likert tipi “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” şeklinde derecelendirilmektedir. Ölçeğin güvenilirliğine kanıt sağlamak amacıyla C_{α} güvenilirlikleri incelenmiş; ölçeğin tamamı için elde edilen Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .92, birinci alt faktör için elde edilen Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .95, ikinci alt faktör için elde edilen Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin eğitsel oyuna yönelik tutumları ölçmek için geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir.

Verilerin Analizi

Mevcut çalışma kapsamında öğretmenlerden elde edilen verileri test etmek amacıyla SPSS 26.0 programı kullanılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde normallik testleri gerçekleştirilerek, öğrenim türü, okul türü, cinsiyet, spor geçmişi değişkenlerini incelenmek için Mann Whitney u Testi; kıdem yaş durumu, çalışma durumu ve yaş değişkenlerini incelemek için Kruskal Wallis-h Testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Ölçeklere İlişkin Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi

Bağımlı Değişken	$\bar{X}$	Median	Mode	Skewness	Kurtosis	Statistic	Df	Sig
Genel Tutum	3.25	3.10	3.10	2.133 5.717	.153 .306	.273	252	.000
Olumlu Tutum	4.02	4.00	4.00	5.078 27.471	.153 .306	.511	252	.000
Olumsuz Tutum	1.45	1.00	1.00	1.519 2.673	.153 .306	.302	252	.000

Tablo 1 incelendiğinde ölçeklere uygulanan Kolmogorov-Smirnov, skewness-kurtosis testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Bu sebeple ölçeklerle değişkenler arasındaki farklılıkları test etmek için non-parametrik testlerden Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U uygulanmıştır.

Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öğrenim Türüne Göre Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bağımlı Değişken	Öğrenim türü	N	Sıra ort	Sıra top	U	P
Olumlu Tutum	Orta okul	85	133,41	11340,00	6510,00	.025
	Lise	167	122,98	20538,00		
Olumsuz Tutum	Orta okul	85	127,83	10865,50	6984,500	.822
	Lise	167	125,82	21012,50		
Genel Tutum	Orta okul	85	129,99	11049,50	6800,500	.557
	Lise	167	124,72	20828,50		

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin Öğrenim türü değişkenine göre, Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutum düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, Öğrenim türü değişkeni ile olumlu tutum ($U=6510,00$, $p<0.05$), alt boyutunda, orta okul lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Olumsuz tutum ($U=6984,500$, $p>0.05$) ve genel tutum ($U=6800,500$, $p>0.05$) alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Okul Türüne Göre Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bağımlı Değişken	Okul Türü	N	Sıra ort	Sıra top	U	P
Olumlu tutum	Devlet	214	128,21	27436,50	3700,500	.066
	Özel	38	116,88	4441,50		
Olumsuz tutum	Devlet	214	127,81	27351,00	3786,00	.461
	Özel	38	119,13	4527,00		
Genel tutum	Devlet	214	128,49	27497,50	3639,50	.265
	Özel	38	115,28	4380,50		

Tablo 3 incelendiğinde çalışmaya iştirak eden öğretmenlerinin Okul türü değişkeni açısından, Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutum düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, Okul türü değişkeni ile olumlu tutum ($U=3700,500$, $p>0.05$), olumsuz tutum ($U=3786,00$, $p>0.05$) ve genel tutum ($U=3639,50$, $p>0.05$) alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	P
Olumlu tutum	Kadın	102	126,11	12863,00	7610,00	.883
	Erkek	150	126,77	19015,00		
Olumsuz tutum	Kadın	102	128,74	13131,50	7421,50	.661
	Erkek	150	124,98	18746,50		
Genel tutum	Kadın	102	127,66	13021,50	7531,50	.821
	Erkek	150	125,71	18856,50		

Tablo 4 incelendiğinde çalışmaya iştirak eden öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni açısından, Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutum düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, Cinsiyet değişkeni ile olumlu tutum

($U=3700,500$, $p>0.05$), olumsuz tutum ($U=3786,00$, $p>0.05$) ve genel tutum ($U=3639,50$, $p>0.05$) alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Spor Geçmişine Göre Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bağımlı Değişken	Spor geçmişi	N	Sıra ort	Sıra top	U	P
Olumlu tutum	Var	245	126,18	30915,00	780,00	.395
	Yok	7	127,57	963,00		
Olumsuz tutum	Var	245	125,71	30800,00	665,00	.270
	Yok	7	154,00	1078,00		
Genel tutum	Var	245	125,68	30790,50	655,50	.250
	Yok	7	155,36	1087,50		

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin Spor geçmişi değişkenine göre, Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutum düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, Spor geçmişi değişkeni ile olumlu tutum ($U=3700,500$, $p>0.05$), olumsuz tutum ($U=3786,00$, $p>0.05$) ve genel tutum ($U=3639,50$, $p>0.05$) alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 6. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Kıdem Yılı Durumu Göre Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bağımlı Değişken	Kıdem Yılı	N	Sıra Ort.	Sd.	X ²	P	Anlamlı Fark
Olumlu Tutum	1-5	65	133,52	4	4,073	.396	
	6-10	46	122,89				
	11-15	47	122,69				
	16-20	54	126,98				
	21+	40	123,06				
Olumsuz Tutum	1-5	65	135,12	4	1,771	.778	
	6-10	46	124,33				
	11-15	47	123,60				
	16-20	54	126,36				
	21+	40	118,60				
Genel Tutum	1-5	65	136,21	4	2,219	.695	
	6-10	46	124,40				
	11-15	47	121,83				
	16-20	54	126,76				
	21+	40	118,28				

1= 1-5 kıdem yılı / 2= 6-10 kıdem yılı / 3= 11-15 kıdem yılı / 4= 16-20 kıdem yılı / 5= 21+kıdem yılı

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin kıdem yaş değişkenine göre, eğitsel oyunlara yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla Kruskal Wallis H testi sonucunda, kıdem yaş değişkenine ile olumlu tutum χ^2 ($sd=4$, $n=252$) = 4,073, $p<0.05$), olumsuz tutum χ^2 ($sd=4$, $n=252$) = 1,771, $p<0.05$) ve genel

tutum χ^2 (sd=4, n=252) = 2,219, p<0.05), alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yaş Durumuna Göre Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bağımlı Değişken	Yaş	N	Sıra ort.	Sd.	X ²	P	Anlamlı Fark
Olumlu Tutum	21-25	53	127,08				
	26-30	16	159,16				2-1
	31-36	20	126,58	4	15,653	.004	2-4
	37-42	58	124,34				2-5
	42+	105	122,42				
Olumsuz Tutum	21-25	53	132,49				
	26-30	16	148,00				
	31-36	20	141,50	4	4,715	.318	
	37-42	58	116,32				
	42+	105	122,97				
Genel Tutum	21-25	53	130,90				
	26-30	16	158,69				
	31-36	20	143,20	4	6,982	.137	
	37-42	58	116,07				
	42+	105	121,96				

1= 21-25 yaş / 2= 26-30 yaş / 3= 31-36 yaş / 4= 37-42 yaş / 5= 42+ yaş

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaş değişkenine göre, eğitsel oyunlara yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla Kruskal Wallis H testi sonucunda, yaş değişkenine ile olumlu tutum χ^2 (sd=4, n=252) = 15,653, p>0.05), alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. 26-30 yaş arasındaki Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin diğer yaş gruplarına göre eğitsel oyunlara yönelik tutumlarının yüksek olduğu görülmektedir. Olumsuz tutum χ^2 (sd=4, n=252) = 4,715, p<0.05) ve genel tutum χ^2 (sd=4, n=252) = 6,982, p<0.05), alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmamız Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyunlara yönelik tutumlarının incelemesi amacı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmamıza katılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin öğrenim türü değişkeni ile olumlu tutum, alt boyutunda, ortaokul lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın ortaokul öğretmenlerinin lehine olmasının nedeni ortaokul öğrencilerinin yaş aralığının 10-13 yaş aralığı olması sebebiyle öğretmenlerin bu yaş gruplarının seviyesine eğitsel oyun ile daha kolay erişebildiği bununla birlikte lise Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyunları lise kademesine uyarlayamadığı düşünülmektedir. Yılmaz, A., vd. (2019) tarafından yapılan benzer bir

çalışmada öğrenim türü olarak ilkokul ve ortaokul ele alınmış istatistiksel olarak bura da ilkokul yönünde olumlu tutum sergilendiği gözlenmiş sebep olarak ilkokul kademesinde çalışanların sınıf öğretmenlerinde oluşması, ortaokul kademesinde ise sistem gereği branş öğretmenlerinin bulunması olarak gösterilmiştir. Akçınar, S.(2018) ise Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyun oynatma becerilerinin incelenmesi adlı çalışmasında Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin çalıştıkları okulların öğrenim türüne göre eğitsel oyun oynatma becerileri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmiştir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin okul türü değişkeni ile olumlu tutum, olumsuz tutum ve genel tutum alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Burada farklılıkların oluşmamasının sebebi Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyunlara bakış açısının, eğitsel oyun ile ilgili bilgi, beceri seviyesinin farklı okul türü ile bir bağlantısı olmadığı düşünülmektedir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni ile olumlu tutum, olumsuz tutum ve genel tutum alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Burada erkek ve bayan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri mesleki eğitim aldıkları okullarda cinsiyet ayrımı yapmadan ortak program dahilinde eğitim almaları ve konuya kadın-erkek farkıyla bakmak yerine ortak özellikleri olan öğretmenlik penceresinden bakmaları ve ortak amaçlarının eğitim-öğretim olması buradaki farklılığın oluşmama sebebi olarak düşünülebilir. Polatcan, İ. (2021) yapmış olduğu çalışmaya baktığımızda araştırma bulgularımıza paralel olarak cinsiyet bakımından herhangi bir farklılık bulunmamıştır. Bir başka çalışmada ise cinsiyet bakımında eğitsel oyun oynatma öz yeterlilik boyutuna bakılmış ve çalışmamıza zıt olarak bayan öğretmenlerin öz yeterlilik konusunda daha iyi oldukları sonucu elde edilmiştir (Dalaman, O. 2015). Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin spor geçmişi değişkeni ile olumlu tutum, olumsuz tutum ve genel tutum alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Çünkü her Beden Eğitimi ve Spor öğretmenin spor geçmişi bulunmayabilir ve buradaki eğitsel oyunlara karşı tutumunda daha çok öğretmenin mesleki gelişim çabası, eğitim-öğretim konusundaki üretkenlik çabası, güncel kalabilme kaygısı ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. Dalaman, O. (2015) tarafında yapılan çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi ve oyun öğretimi ile ilgili tutumları araştırmasında spor yapan ve yapmayan adaylar değerlendirilmiş ve spor yapan adayların spor yapmayanlara göre beden eğitimi ve oyun öğretimine karşı olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin kıdem yaş değişkeni ile olumlu tutum, olumsuz tutum ve genel tutum alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni eğitsel oyun oynatırken öğrencinin konu ile ilgili somut yaşantı kazandığını, eğitsel oyun yardımı ile öğrendiğini, bunun yanında

sosyalleştiğini, kurallara uyma alışkanlığı kazandığını, yardımlaşma duygusunu kazandığını ve tecrübe ettiği bu bilgileri günlük hayata daha rahat uyarlayabileceğinin farkında olduğu düşünülerek hangi kıdemde olursa olsun eğitsel oyunlara yönelik tutumun kıdem yaşına göre farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Turhan, C. (2021) yapmış olduğu çalışmada ise eğitsel oyun oynatma becerilerini kıdem yılı ile karşılaştırmış, bu karşılaştırma sonucunda Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin kıdem yılı arttıkça eğitsel oyun oynatma becerisinin arttığını ve daha pratik hale geldiklerini tespit etmiş, hizmet yılının artmasıyla tecrübe ve tekrar imkanının arttığını ve dolayısı ile eğitsel oyun oynatma becerisinin ve pratikliğinin arttığını belirtmiştir, bu çalışmayı destekler nitelikte. Akçınar, S. (2018) Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitsel oyun oynatma becerilerinin incelenmesi adlı çalışmasında Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin hizmet süreleri arttıkça oyun oynatma becerilerinin arttığını belirtmektedir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaş değişkeni ile olumlu tutum, alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Olumsuz tutum ve genel tutum, alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu farklılığın nedeni 21-25 ve 26-30 yaş guruplarının ülkemizin içerisinde bulunduğu şartlar göz önüne alındığında görevlerine yeni başladıkları, genel mesleki bilgileri ve özel alan bilgisi konularında saha tecrübelerinin daha az olması, 37-42 ve 42+ yaş guruplarının ise 31-36 yaş gurubuna göre mesleki doyuma ulaşmaları ya da mesleki deformasyona(okulların fiziki imkanları, eğitsel oyunlar için kullanılacak araç gereçlerin her yerde aynı imkanlar çerçevesinde bulunmaması, öğrencilerin eğitsel oyunlara karşı olumsuz tutumları) uğraması etkili olabileceği düşünülebilir. Yılmaz, A., vd. (2019) yapmış oldukları çalışmada yaş değişkenine göre eğitsel oyun oynatma öz yeterliliğine bakılmış ve çalışmamız zıt sonuçlar elde edilmiştir. Verilere bakıldığında 18-30 yaş aralığı grubunun 31+ yaş gurubuna göre eğitsel oyun oynatma öz yeterliliğinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Tortop, Y. (2005) tarafından yapılan çalışmada ise Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları çalışmasında da yaş değişkenine göre eğitsel oyun oynatırken karşılaşılan sorunlar yönünden bakıldığında 41+ yaş grubunun diğer yaş guruplarına göre sorunlar yaşadığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak çalışmamıza katılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri arasında ortaokullarda görev yapanların eğitsel oyunlara karşı lise Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerine göre olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Okul türüne (devlet, özel) göre Beden Eğitimi öğretmenlerinin eğitsel oyunlara karşı tutumlarında olumlu ya da olumsuz bir fark belirlenmemiştir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin cinsiyet farklılıklarına göre eğitsel oyunlara karşı tutumlarında bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Spor geçmişinin Beden Eğitimi

öğretmenlerinin eğitsel oyunlara karşı olan tutumlarında bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir. Beden Eğitimi öğretmenlerinin kıdem yaş durumlarının eğitsel oyunlara karşı tutumlarında bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri arasında 31-36 yaş arasında olanların eğitsel oyunlara karşı olumlu tutum içerisinde oldukları belirlenmiştir. Çalışma durumlarının (aktif, emekli, atama bekleyen) Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri arasında eğitsel oyunlara karşı tutumlarında bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir.

ÖNERİLER

Üniversitelerin spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde eğitsel oyunlar dersi seçmeli ders olarak okutulmaktadır fakat milli eğitim bakanlığı beden eğitimi dersi programları içerisindeki konuların ve değerlerin aktarımında eğitsel oyunların yeri önem arz etmektedir, dolayısı ile bu konu üzerinde durularak özellikle beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerine eğitsel oyunlar dersinin zorunlu hale getirilerek adayların mezun olduktan sonra eğitsel oyunlar konusunda tecrübesi artırılabilir.

Meslek hayatları boyunca beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin program içerisinde belirtilen kazanımların aktarımında kullanacağı eğitsel oyunlar hakkında, uzmanlar tarafından öğretmenlerin kolaylıkla ulaşabileceği platformlar oluşturulabilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerine görev süreleri boyunca belirli aralıklarla milli eğitim bakanlığı tarafından eğitsel oyunlar hakkında hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

- Akcınar, S. (2018). Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitsel oyun oynatma becerilerinin incelenmesi (Master's thesis, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Akgün, İ. B. Ve İnan, M. (2010). İlköğretim Okulları Seçmeli Spor Etkinlikleri Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu, 20-22 Mayıs, Elâzığ, Tübitak, 406-411.
- Altuner Çoban, G.Ş., Bozkurt, E., Kan, A. (2019). The Development Of An Attitude Scale For Educational Games: The Study Of Validity And Reliability. Turkish Studies Educational Sciences, 14(3), 287-302. Doi: 10.29228/Turkishstudies.22798.
- Aydın, R. Şahin, H. Vd. (2008). Türkiye’de İlköğretime Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Nitelik Arayışları. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 12 (29), 119-142.
- Beyer, K., Bizub, J., Szabo, A. Heller, B., Kistner, A. Shawgo, E., And Zetts, C. (2015) Development And Validation Of The Attitudes Toward Outdoor Play Scales For Children. Social Sciance And Medicine. 133.253-260.
- Bozkurt Polat, E., Altuner Çoban, G.Ş., Kan, A. (2021). Öğretmen Adayları İçin Eğitsel Oyuna Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Eğitim Bilimlerinde Güncel Akademik Çalışmalar, Kitapta Bölüm, Yayınevi: Iksad Publications, Sayfa Sayıları: Ss.129-151, Ankara.

- Çankaya, S. Ve Karamete, A. (2008). Eğitsel Bilgisayar Oyunlarının Öğrencilerin Matematik Dersine ve Eğitsel Bilgisayar Oyunlarına Yönelik Tutumlarına Etkisi. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(2), 115-127.
- Dalaman, O. (2010). İlköğretim Birinci Kademedede Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Gerçekleşme Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programı ve Öğretim Bilim Dalı, Konya.
- Dalaman, O. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi” Dersine Yönelik Tutumlarının Değişik Faktörlerce İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(36), 59-71.
- Dalaman, O. ve Korkmaz, İ. (2010). İlköğretim Birinci Kademedede Beden Eğitimi Dersine Giren Öğretmenlerin Beden Eğitimi Öğretim Programı Kazanımlarına İlişkin Görüşleri. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4, (3), 172-185.
- Demiral, Ş. (2010). Judo Çalışan 7–12 Yaş Grubu Çocuklarda (Bay-Bayan) Judo Eğitsel Oyunlarının Motor Becerilerin Gelişimine Etkisinin İncelenmesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bölümleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, Ö. (2009) Öğretim İlke ve Yöntemleri. Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem.
- Erkuş, A. (2003) Psikometri Üzerine Yazılar. Ankara: Türk Psikologlar Dergisi
- Gürsoy, A. ve Aslan, M. (2011) Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle Yabancılara Türkçe Öğretimi. 1. St. International Conference On Foreign Language Teaching And Applied Linguistics ‘De Sunulmuş Bildiri. Sarajevo-Bosnia And Herzegovina.
- Handayani, L., Kosnin, M. Jiar, Y. k., and Imhonde, H. O. (2011). Validity and reliability of breastfeeding attitude scale in Indonesian population. Gender and behaviour. 9(2). 4217-4223
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (24. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi
- Kılıç, A. (2007) Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programında Yer Alan Derslerin Öğrenilme Düzeyleri. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 6(19). 136-145.
- Memiş, A.U. Ve Yıldırım, İ. (2006). Erken Yaşlarda Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Kazanılmasının Toplum Sağlığı Açısından Önemi. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, 14-16 Nisan 2006, Ankara, Gazi Üniversitesi, Kök Yayıncılık, 11, 442-448
- Polatcan, İ. (2021). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Oynatma Becerilerinin Belirlenmesi. Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri, 7(14), 181-193.
- Şahin M, Pehlivan Z, Kuter Fö. Beden Eğitimi Ders Uygulamalarında Ortaya Çıkan Etik Sorunlar ve Çözüm Önerileri. 11. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 21-23 Aralık, Bursa, 2001:71
- Tortop, Y. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi ve Eğitsel Oyun Uygulamaları (Master's Thesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Tortop, Y. Ve Ocak, Y. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, Samsun, 1 (1), 14-22.
- Turhan, C. (2021). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Oynatma, Öz Yeterlilik ve Risk Alma Davranışları Arasında İlişkinin İncelenmesi. Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor ABD. Yüksek Lisans Tezi.
- Varişoğlu, B., şeref, İ., gedik, M. Ve yılmaz, İ. (2013). Türkçe dersinde uygulanan eğitsel oyunlara yönelik tutum ölçeği: gerçeklik ve güvenilirlik çalışması. Adıyaman üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü dergisi. 6(11).1059-1081
- Yılmaz, A., Kırımoğlu, H., & Yamanyurt, M. (2019). Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Oynatma Öz Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Van İl Örneği). Electronic Turkish Studies, 14(7)
- Yiğit, A. (2007). İlköğretim 2. Sınıf Seviyesinde Bilgisayar Destekli Eğitici Matematik Oyunlarının Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana.